

sulyozta ismételten, hogy azért fogadja bizalmatlanul Tiszát és kormányát, mivel azonosítja magát *Lukács* Lászlóval és az előző kormánnyal. *Prónay* Dezső báró szintén bizalmatlan a kormány iránt és úgy beszélt Tiszáról, mint aki nem békét hoz, hanem harcot. *Tisza* István gróf fölszólalt a bizalmatlan nyilatkozatok után és válaszolt minden egyes érvre. A parlamenti őrsegről megjegyezte, hogy az angol példa után készült.

Az aradi mandátum. Nagyobb küldöttség járt ma Budapesten a függetlenségi pártoknál, Aradról. Az volt a céljuk, hogy jelöltet kapjanak *Tisza* István gróffal szemben, de a mai napon nem tudtak megállapodni, kit léptessenek föl, ami érthető is, hiszen *Tiszával* szemben senki se küzdhet siker reményében Aradon.

Megegyezett Szerbia és Bulgária!

Az új balkáni háború mégis elmarad. Mint a Reuter-ügynökség jelenti, *Bulgária és Szerbia között megegyezés jött létre*, a melynek értelmében döntőbírósnak vetik alá a megvitatandó kérdéseket. *Belgrádból* is megerősítik ezt a hírt, ottani diplomáciai körökben híre jár, hogy Szerbia most már minden bizonnyal *aláveti magát a cár döntésének*. Azokat a radikális katonai intézkedéseket, melyeket ma a minisztertanács elé terjesztettek, a miniszterek nem fogadták el. Hivatalosan kijelentik, hogy Szerbia Macedóniát nem annektálja. — A csatadzsai bolgár hadsereg parancsnoka írásbeli uton értesítette a török főparancsnokot, hogy *a bolgárok által kiűritett községeket a törökök újból megszállhatják*. Ugy látszik, a bolgárok ezzel eleve biztosítani akarják maguk részére a törökök szimpátiáját. — *Szófiából* jelentik: *Danev* folytatta tárgyalásait az ellenzék vezéreivel. Koalíciós minisztérium széles alapon, minőt *Danev* tervezett, nehézségekbe ütközik, mert *Radoslawow* különböző okokból vonakodott tárcát vállalni. *Radoslawowot* ma a király kihallgatáson fogadta. — *Belgrádból* jelentik: Abban a döntő fordulatban, hogy Szerbia követeléseiből engedett, nagy része van *Hartwig* belgrádi orosz követnek.

A gyomai kerület. Tudvalevőleg *Kovács* Gyula lemondott a gyomai mandátumáról. Ugy volt, hogy újra fölléptetik, de *Kovács* ma határozottan visszautasította a jelöltséget. Valószínű, hogy a függetlenségi párt vagy *Buza* Barnát, vagy *Halász* Lajost lépteti föl.

Jakabffy Imre fölmentése. A hivatalos lap mai száma közli a *Jakabffy* Imre belügyi államtitkár fölmentéséről szóló királyi kéziratot, mely így szól:

A belügyminisztérium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Jakabffy* Imre belső titkos tanácsosomat s belügyminisztériumi államtitkárként ezen állásától saját kérelmére fölmentem és egyúttal megengedem, hogy nyugalmába helyezése alkalmából neki, kiváló működéséért, teljes elismerésem tudtul adassék. Kelt Bécsben, 1913. évi június 10-én. *Ferencz* József s. k., *Lukács* László s. k.

Kavarodás a vásárcsarnok pályatervei körül.

— A főmérnök pályázati föltételei és Strasser Albert pöre. —

(Saját tudósítónktól.) Napirenden vannak az országban a tervezési botrányok és ha minden rosszból kijut Szegednek, hát miért ne jutna ki ez is.

A vásárcsarnoki tervek elkészítése körül támadt bonyodalmak újabb fázisához jutottak. A vásárcsarnok első tervező aspiránsa, *Strasser* Albert, úgy látszik, megbánta azt az előkelő gesztust, amellyel nagylelkűen lemondott mindenemű igényeiről.

Örült ennek a póznak Szeged város egész közönsége és főleg azok a szegedi tervezők, akik ambíciójukban megsértve, mellőzve érezték magukat a tervezésből való kizárással. Akik azonban azt hitték, hogy a város Strassertől és annak mindenemű következményeitől megszabadultak, tévedtek.

A pályázati föltételek kiírásakor a tervezők általában panaszolták, hogy a *Strasser-féle tervnek a befolyása a kiírásnál tulságosan érvényesült a jövőendő építmény kárára*. Szóval a pályázaton való részvétel „nehéz dió” volt és alapos önbizalom és nagy ambíció kellett ahhoz, hogy a tervezők a pályázaton mégis részt vegyenek.

Az összes szegedi építészek érdekelve voltak ennél a pályázatnál, részben mint bírálók, részben mint pályázók. A *Strasser-féle* tervek hasonmásainak előnyomulását mindenki fájdalmasan konstátálta, csak *Strasser* nem. Nagy bölcsen elmulasztotta tiltakozni *eszméinek* fölhasználása ellen, a mint a következmények mutatják azért, hogy jogalapot nyerjen a kiviteli tervek megbízásához.

A zsüri tagok kiméletlenül ráhuztak minden pályázatot a *Strasser-féle* kaptafára, nem törődve a pályázók legzseniálisabb megoldási proposíciójával. A zsüri elvégezte kötelességét, a zsüri mehet. Elhatározott dolog az, hogy miután vannak Szegeden erre alkalmas tervező irodák, a megbízással a tanács meg fogja találni a helyes választását és nem kell szégyenszemre idegenbe mennünk, ha egy hétköznapinál nagyobb szellemű munkára keresünk munkásokat. Ez az oka annak, hogy a polgármester a tanácscsal még nem közölte a vásárcsarnok zsüri-bírálatának eredményét. Ez az oka annak, hogy a tanács türelmetlenül várja az eredmény hivatalos közlését.

Reméljük, hogy a polgármester és a tanács bölcs tapintata meg fogja találni a helyes kivezető utat a város munkára vágyó polgárainak sérelme nélkül.

A vásárcsarnok körül sok bonyodalom volt már, de a bonyodalmak, úgy látszik, botrányra dagadnak. Ma is, *Strasser* Albertnek egy a tanácshoz intézett beadványa nyomán olyan megdöbbentő adatok kerültek napvilágra, amelyek méltán adnak okot nemcsak a vásárcsarnok ügyében érdekelt tervezők és építésznek, hanem a város egész közönségének megbotránkozására is. Tudvalevőleg először *Strassernak* akarták kiszolgáltatni a vásárcsarnokot minden *pályázat mellőzésével*, amikor azonban ezt a szegedi mérnök- és építészegylet megtudta, energikusan tiltakozott ellene és erélyes föllépésével lehetetlenné tette azt az erköcstelenséget, hogy egy másfél millió köz munkánál kizárják a konkurenciát. Így aztán elhatározta a tanács, hogy *országos pályázatot* hirdet. *Strasser* Albert ekkor önérzetesen lemondott mindennemű igényéről, mert úgy találta, hogy a szegedi szakemberek állásfoglalása sérti őt tervezői minőségében. Ugyanis a szegedi mérnök- és építészegylet azzal a hivatkozással követelte a nyilvános pályázat kiírását, hogy a vásárcsarnok tervezésével nem lehet megbízni olyan tervezőt, aki erre a nagy horderejű föladatra sem különös tevékenysége, sem tervezői multja nem predisztinál.

Tehát kiírták az országos pályázatot. Ezzel azonban csak újabb alkalom adódott újabb szabálytalanságok elkövetésére. A föltételek megszerkesztésével a tanács *Tóth* Mihály főmérnököt bizta meg, aki azonban semmi tekintettel nem volt a mérnök- és építészegylet miniszteri jóváhagyással szankcionált építészeti szabályaira, hanem a saját kénye-kedve szerint szabta ki a föltételeket. Erre aztán a magyar mérnök- és építészegylet azzal felelt, hogy amennyiben a város a föltételeket meg nem másítja, a pályázatot bojkottálni lesz kénytelen, ami azt jelentené, hogy az egyesület tagjait eltiltja mind a pályázatban, mind pedig a bíráló bizottságban való részvételtől. *Tóth* Mihály főmérnök ennek ellenére hajthatatlan maradt és így *a bojkott be is következett*. Mindamellett az országos mérnök- és építészegylet szegedi osztálya vállalta a *szokatlanul kevés számban beérkezett pályatervek bírálatát* és a döntés megtörtént. A nyilvános pályázat azonban nem járt eredménnyel, mert amint a zsüri mondotta, nem talált abszolút értékű pályaművet, vagyis olyant, amelyik mindenben szigorúan megfelelt volna a kívánalmaknak.

Most aztán — éppen *Strassernak* a 30,000 korona kártérítésre vonatkozó beadványából — kiderült, hogy az építési program, a melyhez a zsüri olyan görcsösen, annyira ridegen ragaszkodott, *nem volt egyéb, mint Strassernak kizárólagossági alapon benyújtott terve, lépésről-lépésre azok az adatok, a melyeket a Strasser-féle terv foglalt magában*. Most már aztán érthető, hogy *Strasser* micsoda alapon találhatott jogcímet az építési költség két százalékára. Azon az alapon, hogy a város igenis *szórol-szóra kivette belőle az adatokat és ennek a furcsa eljárásnak a tervezési föltételek áttekintésénél megdöbbentő bizonyosságát látjuk most*. Az egyes előírt területek olyan precizitással vannak megadva, hogy azoknak megállapítása más-ként, mint a kizárólagossági célra készített terv alapján, elképzelhetetlen. Például: pontosan 52 kvadrátméteres kávécsarnokot, 68 kvadrátméteres gyógytejesarnokot, cca 17 kvadrátméteres rendőrségi szobát, cca 36 kvadrátméteres felügyelőségi helyiséget kívánnak; továbbá pontosan 44 pincehelyiséget irtak elő 2.8 méter belterülettel.

Nagyon érthető ezekután, hogy ha a zsüri a *Strasser-féle* tervezési programhoz ragaszkodott, akkor nem találhatott a kivitelre alkalmas terveket. Mindjárt a zsüri döntése után furcsának tűnt ez a szakemberek előtt. *Mert az lehetetlen, hogy valaki olyan tervet csináljon, amelyet egy másik tervező ő előtte és tudtán kívül megcsinált*. Nincs a világon két olyan építész, akik egyforma stílusú tervekkel lépnének a bíráló bizottság elé. Ezért nem akadt hát a tervpályázatok között „abszolút” értékű munka, mert abba nem avattak bele senkit, hogy *Strasser* Albert hogyan képzelte el magának a vásárcsarnokot. Világos ebből, hogy sem a tervezési program, sem pedig a zsüri nem az általános kívánalmaknak és műszaki követelményeknek megfelelő tervet keresett, hanem olyat, amelyik többé-kevésbé megközelíti *Strasser* terveit. Ha már most a város el akarja kerülni azt, hogy a vásárcsarnok körül egyre dagadó botrány országos méretűvé fejlődjék, az egyedüli kivezető út az volna, hogy a szegedi pályázók közül olyanokat adnak ki a vásárcsarnok kombinatív alapon való föllépését, akinek a terve, ha nem is felel meg a *Strasser-féle* többé-kevésbé hibás adatoknak, de kielégíti a műszaki tudás mai fejlettségét, alkalmazkodik a helyi viszonyokhoz és esztétikai szempontokból sem kifogásolható.